

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی

- عنوان پروژه:
- بررسی استفاده از برخی اسانس های گیاهی در کنترل کنه واوآ در کلنی های زنبور عسل استان
- شماره مصوب پروژه: ۹۵۱۲۰-۱۳-۳۵-۲
- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرح های ملی و مشترک دارد):
- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: اکرم قره داغی
- نام و نام خانوادگی ناظران:
- نام و نام خانوادگی مشاور(ان): غلامحسین طهماسبی
- نام و نام خانوادگی همکاران: محسن علمی، آذر رفعتی، قربان الیاسی، داود شیردل، رستم مهباغی، رضا علیمحمدلو
- محل اجرا: مرکز آموزش و تحقیقات جهاد کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی
- تاریخ شروع: ۹۵/۶/۱
- مدت اجرا: یک سال
- ناشر:
- شمارگان (تیراژ):
- تاریخ انتشار:
- این اثر در مورخ ۹۹/۱۰/۲۱ با شماره ۵۸۸۱۵ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.
- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده:

مایت واروآ دستراکتور اندرسون و ترومن *Anderson & Trueman Varroa destructor* یکی از مهم‌ترین آفات زنبورعسل اروپایی *Apis mellifera* در سرتاسر جهان می‌باشد که خسارت اقتصادی بالایی را به صنعت زنبورعسل وارد می‌کند. در طی سال‌های اخیر استفاده از آفت‌کش‌های شیمیایی به منظور کنترل مایت واروآ باعث مقاومت در این آفت و آلودگی محصولات کندو شده است. در این راستا به نظر می‌رسد استفاده از داروهای گیاهی و مواد مؤثر آن‌ها، با توجه به دسترسی آسان به اسانس‌های گیاهی و کم‌خطر بودن آن‌ها برای محیط و سلامتی انسان، جایگزین‌های مناسبی برای سموم شیمیایی به منظور کنترل مایت واروآ در زنبورعسل باشند. لذا در این تحقیق تأثیر ۸ اسانس گیاهی شامل مرزه، آویشن، مریم‌گلی، نعناع فلفلی، اسطوخودوس، ارس آذربایجانی، رزماری و درمنه بر روی مایت واروآ و زنبور مورد بررسی قرار گرفت. بعد از تهیه اسانس از گیاهان مورد نظر، تأثیر آنها در شرایط آزمایشگاهی بر روی مایت‌ها آزمایش گردید. مایت‌های جدا شده با گاز دی‌اکسید کربن به درون ظروف آزمایش منتقل شدند. اسانس‌های ۱ درصد و ۲ درصد در ۳ تکرار که هر تکرار شامل ۲۰ کنه زنده و دارای تحرک کافی بود روی آن‌ها اعمال شدند. تمامی اسانس‌های گیاهی باعث تلفات بیش از ۷۵ درصدی مایت‌ها شد. مرحله مزرعه‌ای آزمایش در قالب طرح کامل تصادفی در ۱۰ تیمار (۸ اسانس گیاهی به همراه استفاده از دارو و تیمار شاهد بدون دارو) در ۳ تکرار (کندو با جمعیت یکسان و ملکه هم‌سن) و در دو تکرار زمانی انجام گرفت. نتایج آزمایش‌ها نشان داد که بهترین تأثیرها مربوط به مرزه گونه سهندیکا با ۵۵/۴۶، ارس آذربایجانی با ۵۴/۵۳، مریم‌گلی با ۵۴/۴۲ و نعناع فلفلی با ۵۴/۱۸ درصد بودند که نسبت به داروی تجاری با ۴۷/۲۲ درصد تأثیر بیشتری داشتند. کمترین تأثیر مربوط به رزماری با ۲۶/۶۳ نسبت به تیمار شاهد با ۳/۱۵ درصد بود. آنالیز داده‌ها اختلاف معنی‌دار بین تیمارها با گروه شاهد نشان داد ($P < 0/05$). هیچ‌کدام از اسانس‌ها تأثیر سو و اغتشاشی روی زنبوران عسل نشان ندادند.

کلمات کلیدی: اسانس گیاهی، مایت واروآ، کنترل